

บทสรุป ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์หญิงโสด : นัยของการเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศที่มีนัยทางการเมือง โดยเน้นที่การมองภาพลักษณ์ความหมายหรือความคิดที่มีต่อผู้หญิงโสด ซึ่งเลือกตีความจากบทละครโทรทัศน์เพราะถือเป็นตัวบทสำคัญที่สามารถสะท้อนระบบคุณค่าและความหมายของสังคมที่มีต่อผู้หญิงได้ดี การศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิง บทบาทความเป็นภรรยาและมารดา และภาพลักษณ์ของหญิงโสด เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานที่ว่าถึงแม้ในปัจจุบันผู้หญิงจะมีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้น แต่การผลิตซ้ำทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมที่มีเกี่ยวกับผู้หญิงผ่านสื่อละคร โดยเฉพาะภาพลักษณ์หญิงโสดยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากยังคงมีการครอบงำความคิดความเชื่อในสังคมชายเป็นใหญ่อยู่ ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญที่จะพิสูจน์สมมุติฐานดังกล่าว คือ การพิจารณาว่าการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงในบทละครโทรทัศน์ ทั้งหมดตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการให้คุณค่าของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ เป็นวาทกรรมที่ให้ความหมายอย่างไม่เท่าเทียมและนำผู้หญิงไปสู่ความเป็นรอง

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศมีนัยทางการเมือง เพราะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่า ผลประโยชน์และอำนาจ เป็นการครอบงำความคิดความเชื่อหรือการเมืองของการให้ความหมาย (วาทกรรม) มนุษย์ที่อยู่รวมกันย่อมต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่ตลอด เพราะ “ตราบใดที่มนุษย์มีความสัมพันธ์กันและยังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่ มนุษย์ไม่มีทางหลีกเลี่ยงการเมืองไปได้” การเมืองไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบันเท่านั้น แต่รวมถึงการเมืองของความสัมพันธ์ด้วย ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในสังคมที่ยึดถืออำนาจของผู้ชายเป็นใหญ่ จึงต้องมีแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่เสมอ ภาพลักษณ์หญิงโสดคือผู้หญิงกลุ่มหนึ่งที่ถูกปฏิบัติการทางความคิดและระบบภาษาของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ครอบงำ ซึ่งผลการศึกษาโดยอาศัยการวิเคราะห์และตีความบทละครโทรทัศน์ที่ได้นำเสนอภาพเกี่ยวกับผู้หญิง มีดังต่อไปนี้

ภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิง

สื่อซึ่งในที่นี้หมายถึงบทละครโทรทัศน์มักทำหน้าที่กล่อมเกลาผู้หญิงให้มีความเป็นผู้หญิง โดยการถ่ายทอดและผลิตซ้ำภาพลักษณ์ที่สังคมชายเป็นใหญ่กำหนด ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกัน แต่ผู้หญิงถูกทำให้เป็นรอง ภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงถูกนำเสนอในลักษณะทวิลักษณ์ (dualism) ที่เป็นการแบ่งแยกผู้หญิงและผู้ชาย โดยให้คุณค่าที่เหนือกว่ากับผู้ชายหรือความเป็นชาย และให้คุณค่าที่ด้อยกว่ากับผู้หญิงหรือความเป็นหญิง เพราะผู้ชายคือศูนย์กลางในการให้คุณค่าและความหมายสิ่งต่างๆ ในสังคม ส่วนผู้

หญิงถูกทำให้มีความเป็นอื่นและอยู่นอกขอบเขตที่เป็นแกนหลักของอำนาจในการครอบงำ ผู้หญิงมักถูกนำไปเชื่อมโยงกับด้านที่เป็นรอง (แง่มุมทางด้านลบ) จากระบบคิดแบบคู่ตรงข้าม ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างตรงข้าม ผู้หญิงถูกกำหนดให้เป็นตัวแทนของอารมณ์ (หลากหลาย) ส่วนผู้ชายถูกกำหนดให้เป็นตัวแทนของเหตุผล (หนึ่งเดียว) และสังคมได้ให้คุณค่ากับความเป็นหนึ่งเดียว (เหมือนกัน) จึงทำให้เหตุผลอยู่นืออารมณ์ และความเป็นชายอยู่เหนือกว่าความเป็นหญิง ทำให้ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิง เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้หญิงจึงมีความเป็นรอง และมีความจำเป็นต้องถูกควบคุมโดยผู้ชายและกฎเกณฑ์ของผู้ชาย เท่ากับผู้หญิงตกเป็นฝ่ายถูกกระทำ (passive) ถูกให้คุณค่าและความหมายมาโดยตลอด

ผู้หญิงและภาพลักษณ์ของความเป็นหญิงมักถูกกำหนดให้มีคุณสมบัติที่เป็นรองและมีความด้อยกว่าผู้ชายเสมอ ผู้หญิงจะต้องมีความประพฤติที่เรียบร้อย อ่อนโยน และเป็นไปตามที่สังคมชายเป็นใหญ่กำหนดภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงอื่นๆ ด้วย สังคมชายเป็นใหญ่กำหนดคุณลักษณะของความเป็นหญิงพร้อมๆ กับให้ความหมายไปด้วยว่าอะไรควรเป็นและอะไรไม่ควรเป็น กล่าวคือภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงถูกนำเสนอในลักษณะที่ผสมผสานการให้คุณค่าว่าผู้หญิงแบบไหนคือผู้หญิงดี ภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงหรือผู้หญิงดีต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติหลายๆ อย่าง เช่น ต้องสวย (และบริสุทธิ์) ต้องทำงานบ้าน ต้องปรนนิบัติรับใช้ และเอาใจใส่ดูแลคนอื่น ระบบสังคมชายเป็นใหญ่พยายามควบคุมผู้หญิงในระดับจิตสำนึก ทำให้ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ถูกนำไปใช้ควบคุมทั้งความคิดและพฤติกรรมของผู้หญิงในทุกทาง เพราะความเป็นผู้หญิงส่งผลต่อผู้หญิงในทุกพื้นที่ ไม่ว่าผู้หญิงจะเป็นอะไรต่างต้องตกอยู่ภายใต้การครอบงำความคิดของระบบสังคมชายเป็นใหญ่ด้วยกันทั้งสิ้น

ผู้หญิงถูกทำให้เชื่อว่าตัวเองมีความเป็นรอง ส่วนผู้ชายมีความเหนือกว่า จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชาย ผู้หญิงอยู่คนเดียวและดูแลตัวเองไม่ได้ การพึ่งพาผู้ชายคือการเป็นภรรยาและมารดา ความเป็นผู้หญิงดีมักมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อเหตุผลนี้ที่สำคัญ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นไปโดยไม่เท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สังคมชายเป็นใหญ่ที่ยกย่องให้ชายอยู่เหนือกว่าหญิง และผู้หญิงต้องยอมตามเพราะต้องการความรักจากผู้ชาย มีบทบาทเป็นภรรยาและมารดาที่ดีด้วยความเต็มใจ เป็นบรรทัดฐานเดียวของผู้หญิงดี ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาในครอบครัว (ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ) ทำให้ผู้หญิงถูกกดขี่ ถ้าผู้หญิงไม่มีพฤติกรรมตามที่กำหนด สังคมชายเป็นใหญ่จะกดบังคับให้มีความแปลกแยกและรู้สึกผิด (guilty) หญิงชายต่างกัน (ซึ่งสังคมชายเป็นใหญ่แบ่งแยกและให้คุณค่าอย่างไม่เท่าเทียม) แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงต้องเป็นเหมือนผู้ชายถึงเท่าเทียมกัน หรือต้องเหมือนกันเท่านั้นถึงจะมีความเท่าเทียมกันได้ สังคมได้ให้คุณค่ากับความเป็นสากลทำให้ละเลยความแตกต่างและหลากหลาย สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลผลิตที่ถูกกำหนดขึ้นโดยการครอบงำและครองอำนาจในการให้ความหมาย (วาทกรรม) ของสังคมชายเป็นใหญ่ และทั้งหมดมีภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่ล้อมกล่าให้เชื่อและทำตาม ความเป็นผู้หญิงเป็นการให้ความหมายที่ครอบงำวิธีคิดทั้งหมด จำกัดและไม่เปิดโอกาสให้เลือกเป็นอื่น ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศไม่สามารถแก้ไขได้โดยวิธีอื่นถ้าไม่เปลี่ยนระบบคิด เพราะระบบความคิดคือต้นเหตุที่ทำให้ผู้ชายเหนือกว่าและผู้หญิงเป็นรอง

ผู้หญิงหรือความเป็นผู้หญิงในระบบการให้ความหมายและแบ่งแยกคุณค่า (ระบบคิด) ของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (สมัยใหม่) ผ่านสื่อละครโทรทัศน์ที่ถูกนำเสนอเป็นภาพของผู้หญิงที่มีความเป็นรอง การเป็นภรรยาและมารดาถูกทำให้เป็นทั้งบทบาทที่ถูกบังคับและเป้าหมายสูงสุดของผู้หญิงไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะอิทธิพลของการให้ความหมายว่าคือหนทางในการนำไปสู่การเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ ผู้หญิงกับความเป็นภรรยาและมารดาจึงดูเหมือนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ความเป็นผู้หญิงจึงมักนำไปสู่การเป็นภรรยาและมารดาเป็นหลัก เพราะการเป็นภรรยาและมารดาช่วยให้ผู้หญิงสามารถบรรลุจุดสูงสุดของการเป็นผู้หญิงตามธรรมชาติที่ถูกกำหนดไว้ นำไปสู่การผลิตวาทกรรมผู้หญิงดีที่กำหนดการปฏิบัติตัวของผู้หญิง ทำให้เกิดการยอมรับและเห็นเป็นเรื่องปกติ ผู้หญิงและความเป็นหญิงคือวาทกรรมหรือองค์ความรู้ที่ถูกผลิตขึ้นภายใต้ระบบคิดของสังคมชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงและความเป็นผู้หญิงที่แท้จริงเป็นอย่างไรอาจไม่เคยได้ถูกนำเสนออย่างที่เป็นจริงๆ เพราะภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงที่ถูกนำเสนอส่วนมากเป็นความต้องการหรือความคาดหวังที่ต้องการให้ผู้หญิงเป็น ซึ่งจริงๆ แล้วผู้หญิงอาจมีความหลากหลายและไม่เป็นหนึ่งเดียว บางทีผู้หญิงอาจเป็นอย่างที่เป็นอยู่ หรือเป็นนอกเหนือจากนั้น เพียงแต่ไม่ใช่ระบบคิดแบบเดิมที่แบ่งแยกคุณค่าและให้ชายอยู่เหนือกว่าหญิง

บทบาทความเป็นภรรยาและมารดา

ภาพที่ถูกนำเสนอของความเป็นผู้หญิงดีมักเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติหรือความปกติที่ถูกสร้างขึ้น นั่นคือการมีบทบาทเป็นภรรยาและมารดา บทละครโทรทัศน์ส่วนมากมักสะท้อนภาพของผู้หญิงที่มีบทบาทเป็นภรรยาและมารดามากที่สุด จนทำให้ภาพเหล่านั้นกลายเป็นภาพแบบฉบับ (stereotype) และเป็นอัตลักษณ์ (identity) หรือความเป็นตัวตนของผู้หญิงที่ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นวาทกรรมที่ครอบงำความคิดในการดำเนินชีวิตของผู้หญิงตลอดมา การเป็นภรรยาและมารดาเป็นทั้งบทบาทหน้าที่และจุดมุ่งหมายของผู้หญิงไปพร้อมกัน ความรัก การแต่งงานและการมีครอบครัว (บทบาทภรรยาและมารดาที่ถูกทำให้เข้าใจว่า) เป็นธรรมชาติที่ผู้หญิงทุกคนต้องการ นำผู้หญิงไปสู่ความเป็นรองและถูกกดขี่ แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่ก็มักยอมตามด้วยความเต็มใจ เพราะอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่ครอบงำสังคมทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าตัวเองมีบทบาทรับผิดชอบหลักในการดูแลครอบครัว ผู้หญิงมีคุณสมบัติของความดีจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีบทบาทภรรยาและมารดา (อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ชาย) ผู้หญิง (ที่ดี) จึงต้องเตรียมพร้อมสำหรับบทบาทภรรยาและมารดา (ที่ดี) ในอนาคต

เนื่องมาจากการแบ่งแยกระบบคิดและให้ความหมาย (คุณค่า) ที่ไม่เท่าเทียมกัน ผู้หญิงจึงถูกกำหนดให้มีความเป็นรอง และทำให้ผู้หญิงเข้าใจว่าบทบาทภรรยาและมารดาคือสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือเป็นความจำเป็นของผู้หญิงทุกคน และกลายเป็นทฤษฎีคุณค่าและความเป็นผู้ใหญ่ (สมบูรณ์) ของผู้หญิง ผู้หญิงที่มีสามีหรือมีบทบาทเป็นภรรยาและมารดาจึงมีความเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ ความสมบูรณ์ของผู้หญิงจำเป็นต้องอาศัยผู้ชาย (ผู้หญิงจึงต้องพึ่งพาผู้ชาย ซึ่งอาจไม่ใช่มิติทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นมิติทางจิตใจ

หรือเป็นที่พึงทางใจเพื่อแสดงถึงความสมบูรณ์) ผู้หญิงที่มีสามีจึงเป็นผู้หญิงที่มีคุณค่า (เป็นผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์) ส่วนผู้หญิงที่ไม่มีจึงกลายเป็นผู้หญิงที่ไม่มีค่า (เป็นผู้หญิงที่ไม่ดีและไม่สมบูรณ์) โดยทั้งหมดนี้มีบทบาทละครโทรทัศน์ช่วยตีบทอดความหมาย ผลิตซ้ำภาพลักษณ์และทัศนคติแบบเดิม ที่เชื่อว่าผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์คือผู้หญิงที่เป็นภรรยาและมารดาเท่านั้น การเป็นภรรยาและมารดา (มีครอบครัว) จึงมีความสำคัญสำหรับผู้หญิงมากเป็นพิเศษ เพราะเป็นการพิสูจน์คุณค่าของความเป็นผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์ เป็นผู้หญิงที่มีค่าสมควรยกย่อง นอกจากนี้ ผู้หญิงในฐานะที่มีความเป็นรองผู้ชายเสมอ เพราะผู้หญิงมีคุณลักษณะที่ด้อยกว่า และต้องการการควบคุม ผู้หญิงที่ไม่แต่งงานทำอะไรตามเจตจำนงของตัวเองมักสร้างความเดือดร้อนวุ่นวาย ไม่เกิดประโยชน์ การมีสามีและถูกทำให้ผู้หญิงมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ทำให้ผู้หญิงเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ และมีความเป็นผู้ใหญ่ (พัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น) ไม่ว่าจะจะเป็นความรัก การแต่งงาน บทบาทภรรยาและมารดาหรือบทบาทในครอบครัวล้วนมีอำนาจในการครอบงำความคิดของผู้หญิง และถูกถือว่ามีค่าสำคัญมากกว่าอย่างอื่น (ที่สุด)

ผู้หญิงที่ยอมตามการกำหนดของระบบสังคมชายเป็นใหญ่ (มีความเป็นผู้หญิงที่ดีซึ่งนำไปสู่การมีบทบาทเป็นภรรยาและมารดาที่ดี) จะได้รับการยกย่อง เป็นผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์ และนั่นคือการยอมตามอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ทั้งทางกาย วาจาและใจด้วยความรักและเต็มใจ การเป็นผู้หญิงดีนำไปสู่การแบ่งแยกและให้ความหมายของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ กดบังคับให้ผู้หญิงเลือกเป็นภรรยาและมารดาเท่านั้น ซึ่งภาพเหล่านี้มักถูกสื่อบทบาทละครโทรทัศน์ผลิตซ้ำอยู่เสมอ ทำให้ผู้หญิงไม่มีโอกาสและทางเลือกอื่น ระบบสังคมชายเป็นใหญ่ยืนยันและตอกย้ำบทบาทหน้าที่หลักตามธรรมชาติของผู้หญิง นั่นคือภรรยาและมารดา

การทำให้เห็นว่าบทบาทความเป็นภรรยาและมารดาเป็นธรรมชาติหรือความปกติของผู้หญิง แสดงให้เห็นความซับซ้อนของการครอบงำความคิดในระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ ควบคุมให้ผู้หญิงคิดและทำเท่าที่สังคมชายเป็นใหญ่ต้องการและเปิดโอกาสให้เป็นภายใต้กรอบจำกัดที่กำหนด ผู้หญิงอาจมีบทบาทอื่นเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม แต่ภรรยาและมารดาคือสิ่งสำคัญที่สุดของผู้หญิง บทบาทการเป็นภรรยาและมารดาคือบทบาทหลักของผู้หญิง และการนำเสนอภาพลักษณ์ของความเป็นผู้หญิงดีเป็นเครื่องมือนำผู้หญิงไปสู่เป้าหมายสูงสุดนั้นได้ ทำให้ผู้หญิงที่มีความแปลกแยกออกไปถูกทำให้เป็นอื่น โดยเฉพาะการทำให้รู้สึกผิดที่สามารถกดบังคับทั้งความคิดและพฤติกรรมของผู้หญิงได้เป็นอย่างดี การทำให้รู้สึกผิดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการทำให้เชื่อ เพราะความคิดความเชื่อในสังคมชายเป็นใหญ่ให้คุณค่าในลักษณะของคู่ตรงข้าม ให้คุณค่าสิ่งหนึ่งย่อมเหมือนกับการลดคุณค่าอีกสิ่งหนึ่ง. อะไรที่มีความแปลกแยกแตกต่างออกไปจึงถูกทำให้มีความด้อยกว่า โดยอาศัยปฏิบัติการทางภาษาและระบบสัญลักษณ์ของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ควบคุมผู้หญิงผ่านการยินยอมของผู้หญิงเอง ให้คุณค่ากับบทบาทภรรยาและมารดาเป็นผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์ ส่วนหญิงโสคที่อยู่นอกเหนือจากกรอบที่กำหนดจึงมีภาพลักษณ์ที่แปลกแยกไป (ไม่ดี)

ภาพลักษณ์ของหญิงโสด

เมื่อผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์จำกัดผู้หญิงอยู่ที่การเป็นภรรยาและมารดาเท่านั้น หญิงโสดจึงมีภาพลักษณ์ที่แปลกแยกไป ระบบคิดแบบคู่ตรงข้ามทำให้ผู้หญิงถูกนำไปผูกโยงกับความค้อยกว่าและด้านที่เป็นรอง ถูกกดขี่ในระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ และมีความจำเป็นต้องมีบทบาทเป็นภรรยาและมารดา การแบ่งแยกผู้หญิงที่ยอมตามที่กำหนด (ผู้หญิงดี) กับผู้หญิงที่เป็นนอกเหนือจากนั้น (ผู้หญิงไม่ดี) เป็นวิธีการในการควบคุมผู้หญิง โดยการยกย่องผู้ทำตามและตำหนิผู้ฝ่าฝืน ในระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่มีกระบวนการกล่อมเกลาเรียนรู้ทางสังคมโดยผ่านสื่อมวลชน โทรทัศน์ที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอภาพลักษณ์ที่มีอิทธิพล ถ่ายทอดและผลิตซ้ำอุดมการณ์สังคมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ซึ่งถูกบรรจุไว้มากที่สุด การตอกย้ำภาพความสมบูรณ์ของภรรยาและมารดา ในขณะเดียวกัน หญิงโสดก็มักถูกตอกย้ำความแปลกแยกให้รู้สึกผิดเสมอมา เพราะสังคมชายเป็นใหญ่ให้คุณค่าเพียงด้านเดียว หญิงโสดเป็นนอกเหนือจากกรอบที่กำหนดไว้ จึงกลายเป็นผู้หญิงที่มีความแปลกแยก ฝืนธรรมชาติและผิดปกติ มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี การที่ผู้หญิงถูกรอบบงำทำให้เชื่อตามที่กำหนด เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้หญิงไม่มีทางเลือกอื่น สิ่งที่สังคมชายใหญ่กำหนดละเลยความแตกต่างและหลากหลาย เป็นวาทกรรมที่ไม่เปิดโอกาสให้เป็นอื่น

หญิงโสดมักมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี เช่น ไม่สวย นิสัยไม่ดี มีความบกพร่อง เห็นแก่ตัว มีอารมณ์รุนแรง ผิดปกติ จู้จู้ขี้บ่น เจ้าระเบียบ หัวโบราณ และไม่มีความเป็นผู้หญิง ภาพลักษณ์ของหญิงโสดมักถูกนำไปผูกโยงกับอายุ รูปร่างหน้าตา โอกาสและนิสัย (ในทางที่ไม่ดีเสมอ) สังคมมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีและเสื่อมลง ในฐานะที่เป็นตัวกลางในการกล่อมเกลา ทำหน้าที่ผลิตซ้ำภาพลักษณ์ที่ไม่ดีเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้หญิงโสดมักมีคำเรียกสถานะเชิงดูแคลน เช่น สาวแก่ ทินทิก ชีนคาน เป็นต้น ทำให้ตัวเองต้องอับอายเพราะเป็นคำที่มีความหมายในแง่ลบ และทำให้พ่อแม่ต้องพลอยอับอายไปด้วย การสนับสนุนหรือให้ความหมายในแง่ดีกับความรัก การแต่งงานและการมีครอบครัว เท่ากับว่าได้ลดคุณค่าของหญิงโสดลงไป แสดงให้เห็นถึงการตอกย้ำภายใต้ระบบคิดแบบคู่ตรงข้ามของสังคมสมัยใหม่และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่เป็นวาทกรรมหลักในการจัดการกับระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ ที่ส่งผลต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย การประณามหรือการสร้างความเป็นอื่นให้กับผู้หญิงที่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับที่ควรปฏิบัติ (ความแตกต่าง) เป็นกลไกสำคัญในการควบคุมผู้หญิง เท่ากับแสดงให้เห็นว่าระบบความคิดและการแบ่งแยกคุณค่าของผู้ชายเป็นใหญ่ยังคงมีอำนาจในการครอบงำผู้หญิงอยู่เสมอ

สื่อมวลชน โดยบทยละครโทรทัศน์เป็นตัวแทนในการกล่อมเกลาให้ผู้หญิงมีบทบาทตามภาพลักษณ์ที่ควรจะเป็น โดยสื่อใช้กระบวนการทางภาษาให้ความหมายทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้เชื่อว่าภรรยาและมารดาคือผู้หญิงที่ดีและสมบูรณ์ หญิงโสดที่ไม่ได้เป็นภรรยาและมารดาจึงมีความเป็นอื่น ซึ่งจริงๆ แล้วเป็นปัญหาของระบบคิดที่ไม่เปิดโอกาสให้ความแตกต่างหลากหลาย บทยละครโทรทัศน์มักผลิตซ้ำ

ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของหญิงโสคอยู่เสมอ โดยการสืบทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ที่พยายามกดบังคับทั้งตัวผู้หญิงเองและสังคม ทำให้เชื่อตามที่กำหนดเป็นบรรทัดฐานเดียวในการตัดสินคุณค่า สังคมชายเป็นใหญ่ พยายามควบคุมในระดับจิตสำนึกที่สามารถกำหนดทั้งความคิดและการกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ผู้หญิงอาจมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น แต่การผลิตซ้ำภาพความเป็นหญิงที่มีความเป็นรอง จำกัดบทบาทผู้หญิงให้เป็นภรรยาและมารดาเท่านั้นถึงจะทำให้ผู้หญิงเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ และภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของหญิงโสคที่มีความคิดแปลกและไม่มีความสุขยังไม่เปลี่ยนแปลง ผู้หญิงยังเป็นผู้หญิงที่สังคมอยากให้เป็นอย่างเดิม เท่ากับว่าระบบคิดของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (และสังคมสมัยใหม่) ยังคงมีอำนาจครอบงำความคิดความเชื่อของคนในสังคมเรื่อยมา

การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศที่มีนัยทางการเมือง โดยเน้นการมองภาพลักษณ์หญิงโสคที่มีสื่อ (บทละคร โทรทัศน์) ถ่ายทอดอุดมการณ์ พิสูจน์สมมุติฐานที่ว่าถึงแม้ผู้หญิงจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น แต่การผลิตซ้ำผ่านสื่อยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ผู้หญิงยังคงถูกครอบงำด้วยกรอบความคิดความเชื่อ (วาทกรรม) แบบเดิม การนำเสนอภาพเกี่ยวกับผู้หญิงและภาพลักษณ์หญิงโสคต่างตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ที่แบ่งแยกผู้หญิงและผู้ชายออกเป็นสองคู่ตรงข้ามที่ไม่เท่าเทียม ผลการศึกษาพบว่าบทละครโทรทัศน์สะท้อนภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่เสมอ จึงเท่ากับว่าทั้งหมดนี้คือข้อพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้เป็นจริง

อย่างไรก็ดีในการศึกษาครั้งนี้พบข้อจำกัดและข้อเสนอแนะหลายประการ ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับตัวบทเป็นหลักทำให้ขาดแง่มุมในเรื่องอิทธิพลของบริบทและผลกระทบต่อผู้รับสาร โดยเฉพาะมองข้ามการศึกษาว่าผู้รับตีความ “สาร” ที่ได้รับอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้ชมแต่ละคนอาจตีความแตกต่างกันออกไป เพราะต่างก็มีพื้นฐานความคิดความเชื่อที่แตกต่างกัน (ปัจจัยที่มีผลต่อการตีความ เช่น เพศ อายุ ชนชั้น การศึกษา รายได้ และประสบการณ์ เป็นต้น)
2. การหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงผ่านสื่อบทละครโทรทัศน์อาจมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เพราะละครโทรทัศน์ส่วนมากมีพัฒนาการช้ากว่าสังคม หมายถึงสามารถศึกษาบทบาทในการผลิตซ้ำอุดมการณ์ได้ช้ากว่าการเปลี่ยนแปลง และนอกจากบทละครโทรทัศน์ยังมีช่องทางสื่อสารอีกมากมายในสังคมที่สามารถถ่ายทอดและผลิตซ้ำอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ได้ดี
3. การศึกษาการครอบงำความคิดผ่านการนำเสนอภาพลักษณ์ของหญิงโสคในบทละครโทรทัศน์ อาจทำให้ละเลยการมองตัวเองของผู้หญิงโสคที่ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะจริงๆ แล้วหญิงโสคอาจไม่ถูกครอบงำจากการทำให้มีภาพลักษณ์ไม่ดีตามที่สื่อถ่ายทอด ผู้หญิงจึงตัดสินใจเลือกที่จะมีชีวิตแบบนี้เอง และอาจมีความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ก็ได้
4. หญิงโสคเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของผู้หญิงที่ไม่ยอมเป็นไปตามกรอบจำกัดของระบบสังคมชายเป็นใหญ่ (ภรรยาและมารดา) ยังมีผู้หญิงอีกเป็นจำนวนมากที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างและหลากหลายของผู้หญิงที่ไม่สมควรถูกละเลยในสังคม